

KOROŠKI SLOVENEK

Naroča se pod naslovom: „KOROŠKI SLOVENEK“.
Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

Rokopisi se naj pošiljajo na naslov:
Politično in gospodarsko društvo, Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

**List za politiko,
gospodarstvo in prosveto**

Izhaja vsako sredo. — Posamezna številka 15 grošev.
Stane četrtletno: 1 S 50 g; celoletno: 6 S — g
Za Jugoslavijo
četrtletno: Din. 25.—; celoletno: Din. 100.—

Pakt vzajemne pomoči.

Pred par meseci so se vsi važnejši dogodki evropske politike odločali in pretresovali v Rimu in Mussolini je skoroda bil mož bodočnosti za vsa evropska vprašanja. Ugodno za njegov prestiž v evropski politiki je bilo dejstvo, da je vse karte stavil na narodnosocialistični režim v Nemčiji, ki je sicer na zunaj kazal mnogo enakosti italijanskemu fašizmu, v resnici pa je po najnovejših dogodkih nekaj svojevrstnega, ki niti ne odgovarja miselnosti in življenju nemškega naroda, še manj pa religioznosti Italijanov. Napake Hitlerjevega režima v zunanji in notranji politiki so utrdile nezaupanje, katero so gojile skoro da vse države do nove Nemčije, in onemogočile Mussoliniju zasutek ureditve evropskih zadev. Na drugi strani pa so trajne vladne krize v Franciji bistveno utrjevale Mussolinijevo pozicijo.

Kakor hitro pa je koncem minule zime prišla na krmilo v Franciji Doumergovna vlada, od mnogih strani nazvana kot „vlada starcev“, je bilo zopet opaziti znano agilnost francoske zunanje politike in Mussolinijeva misija je bila končana. Francoski zunanji minister Barthou se je napotil v Varšavo, ker se je ravno razmerje med Poljsko in Francijo bilo v zadnjem času močno ohladilo. Iz Varšave ga je vodila pot v Prago. To Barthoujevo potovanje j zopet utrdilo francosko-poljsko prijateljstvo kljub temu, da je bila Poljska z Nemčijo sklenila pogodbo o nekršenju meje za deset let, dalje se je Barthouju posrečilo ublažiti napeto razmerje med Poljsko in Češkoslovaško radi poljske narodne manjšine na Češkem.

Temu velevažnemu izletu je sledilo Barthoujevo potovanje v Bukarešto, kjer so ravno zborovali zastopniki male antante. Francija je s tem dokumentirala važnost in pomen male antane in Barthou je v romunskem parlamentu v imeu Francije izjavil, da brez vojne ni misliti na revizijo sedanjih državnih meja; kdor torej želi spremembo političnih mej, hoče novo vojno. Ta izjava je bila v prvi vrsti naslovljena na Madžarsko in nič manj ni veljala Italiji, ki je podpirala madžarska revizijska stremeljenja.

Iz Bukurešte je odšel Barthou v Beograd in tudi tam utrdil jugoslovansko-francosko prijateljstvo, čeprav so mnogi v zadnjem času domnevali, da je prišlo do zblizanja med Jugoslavijo in Nemčijo. Po Barthoujevem obisku v Beogradu je jasno, da je zblizanje med Jugoslavijo in Nemčijo samo gospodarskega, ne pa političnega značaja.

Pri vseh navedenih razgovorih in pri posvetovanjih med Francijo in Rusijo je bil predmet razgovor pakt vzajemne pomoči. Ta nova pogodba bi naj obsegala Nemčijo, Rusijo, baltske države, Poljsko in Češkoslovaško, vse imenovane države bi si medsebojno zajamčile sedanje meje. Nemčija seve za tak načrt že radi dejstva, da so ta načrt skovali Francozi, ni nikakor navdušena. Francija pa zastopa mnenje, da bi to medsebojno garantiranje političnih mej bilo praktični predpogoj za kakoršnokoli nadaljevanje razorožitvene konference, nadalje bi bila ta pogodba podlaga za priznanje enakopravnosti Nemčije. Nemčija nasprotno zahteva popolno enakopravnost glede oboroževanja že pred paktom vzajemne pomoči.

Francoski zunanji minister je posetil London in prepričal merodajne angleške kroge o važnosti navedenega pakta in pod angleškim

pritiskom je tudi Italija izrazila svojo pripravljenost, da bo podpirala načrt pakta medsebojne pomoči za zgoraj navedene države.

Poleg Nemčije tudi Poljska ni povsem zadovoljna z nameravanim paktom, ker se boji prevelikega vpliva komunistične Rusije na evropsko politiko. Rusija bi morala po francoskem načrtu tudi pristopiti Društvu narodov.

Važna doba.

V članku „Doslednost“ smo brali, kako smo koroški Slovenci ves čas, odkar je nas plebiscit prisodil Avstriji, to dejstvo upoštevali hodeč po potih, ki jih je nam narekovala pamet. Trudili smo se ves ta čas, da bi si izvajali vse tiste naravne pravice, ki jih zahteva povsod na svetu vsak kulturni narod. Čutimo, da bi se ponižali v vrste nekulturnih narodov, ako bi se odrekli svojim naravnim pravicam. Kljub poštenemu trudu nismo dosegli nič; niti naše šolsko vprašanje se ni premaknilo niti za korak našim naravnim pravicam v prid, pač se je še poslabšalo. Edini izgovor, ki ga morejo navajati Nemci, bi bil, da je bila demokratična doba, v kateri so vladale močne stranke in se je izvajalo samo to, kar so hotele, ki so imele večino. Ker pa so manjšinske pravice bile zajamčene v zvezni ustavi in so večinske stranke nosile odgovornost za izvedbo ustave, pade vsa odgovornost, da se naše kulturne pravice niso ne upoštevale in ne izvajale, na večinske stranke kljub demokraciji.

Hvaležni moramo biti listu „Bauernzeitung“ od 6. julija, da je tako jasno povedal, da so nas ponemčevali posebno po šoli in vzgojiščih mladine, in da vidi Landbund v tem svoj nacionalni značaj. Pri Landbundu ni nacionalen tisti, ki spoštuje svoj narod, svoj materni jezik in dela za razvoj in procvit svojega naroda, ampak tisti, ki Slovence ponemčuje. Čudimo se, da se upa list v dobi probujenega nacionalnega čuta, v dobi vseevropskega boja za narodne pravice tudi manjšin, javno priznati raznarodovanje. Nam je to zelo prav, da lahko celemu svetu pokažemo, češ: vsaj Nemci sami priznavajo ponemčevanje Slovencev, in boljšega priznanja dokaza za resničnost svojih pritožb si niti ne želimo.

Z novo ustavo so prenehale vse stranke, tudi Landbund. Jasno je, da se bodo vodilne osebe bivših strank trudile, da uveljavijo svoje misli in svoj program tudi v novi dobi. A velika razlika bo: odgovornosti ne nosijo več, vsa odgovornost je prešla na vlado. Zato je nastopila za naše vprašanje važna nova doba. Odgovornosti za rešitev našega vprašanja ne nosimo ne mi, ne nemške stranke, ampak avstrijska vlada.

Vlada se nahaja pred sledečimi dejstvi: 1. Po ustavi je prevzela manjšinsko zaščito, kakor jo določa mirovna pogodba. V demokratični dobi je mogla vlada valiti krivdo glede neizvajanja manjšinske zaščite na stranke, sedaj bo padla vsa krivda na vlado samo, torej na Avstrijo, ako i zanaprej ostane pri starem. Utajiti se ne more, da od leta 1920. ni bila izdana ne ena postava, ki bi se nanašala na izvajanje določb mirovne pogodbe in ustave glede manjšinske zaščite.

2. Raznarodovanje naše manjšine se ne da utajiti. Četudi je koroški deželni zbor v slovesni seji nam Slovincem zajamčili narodni razvoj in enake kulturne pravice kakor nem-

Vprašanje je danes le, bodo li italijanski in angleški vplivi v tem prisilili Nemčijo k paktu in tako ustvarili predpogoj za uspešni konec razorožitvene konference.

Dejstvo pa, ki se da danes brezdvomno ugotoviti je, da ima Francija zopet vodstvo evropske politike in da je Nemčija povsem osamljena, kakor še ni bila nikoli. —i—

škimi sodeželanom, vlada že lahko razvidi iz ljudskega štetja, če ona ugotovitve svojih funkcionarjev resneje upošteva kakor mi, da se vrši raznarodovanje; razvidi ga lahko tudi iz ustroja ljudskih kmetijskih, srednjih in strokovnih šol, razvidi iz postopanja s Slovenci pri oblastih, sodniji, pošti itd. Če vse to ne zadostuje, naj čita „Bauernzeitung“ od 6. julija, kaj razume pod besedo „national“ stranka, ki je bila na Koroškem skoro vsa leta po vojni odločilna. Vse javne ustanove na Koroškem diha duh raznarodovanja.

Kljub vsemu prizadevanju nemških listov, Heimatbunda, Südmarke itd., da bi nas vse ali tudi le en del, očrnili kot državni nezvest element, ostane neizpodbitno dejstvo, da nismo proti svoj državi, odkar smo ji pripadli, storili ne enega koraka in da smo se točno držali smernic postavljenih za vse organizirane evropske manjšine na manjšinskih kongresih, torej smernic, ki jih upoštevajo tudi nemške manjšine. Iz državnih ozirrov je nam torej nemogoče odrekati kulturnih pravic.

4. Vodja vlade, naš zvezni kancler, je priznal upravičenost naših kulturnih zahtev v svojih govorih v Beljaku in na Gradiščanskem. Ker se sedaj ne izvrši nič važnejšega, kar bi on ne odobril, je tudi odločitev glede rešitve našega manjšinskega vprašanja pri njemu. Polni zaupanja in, priznajmo, odkritega zaupanja smo od začetka njegove vlade stali na njegovi strani, ko so še mnogi, ki sedaj silijo v njegovo fronto, da „ohranijo svoj vpliv“, stali daleč ob strani in proti.

5. Vodja naše vlade in cele Avstrije je opetovano povdarjal, da se hoče Avstrija posebej ozirati na nemške manjšine in jim nuditi zaslonbo, ki so jo izgubile vsled razmer v Nemčiji. Podlaga vsake zaslonbe pa je, da je manjšinsko vprašanje v Avstriji tako rešeno, da je vzgledno za vse manjšine, v prvi vrsti za nemške manjšine nasledstvenih držav. Ako tedaj Avstrija želi ohranjevati nemški življ v slovanskih državah, mora ohranjevati slovanski življ v svoji državi. Narodno vprašanje je v Evropi tako močno razvito, da za dolgo časa ni upanja, da bi stopilo v ozadje, pa naj so gospodarska vprašanja še tako pereča. Tako dolgo tudi nobena vlada ne bo mogla iti preko narodnih vprašanj.

6. Važnejša pa je okolnost, da ima vlada vso moč, da tudi izpelje, kar sklene. Vsi, ki od bliže poznamo razmere, vemo, koliko odpora je bilo in je proti domovinski fronti v krogih, ki so na važnih mestih med nami in razumevajo nacionalnost v smislu borbe proti Slovincem; in vendar, kako nosijo znake domovinske fronte. Zato bi v slučaju ukaza vsi tudi taki krogi zelo upoštevali voljo vlade, ker bi se šlo — za kruh.

Vsa ta dejstva in te ozire mora imeti naša vlada pred očmi, ko urejuje državo po novi ustavi. Ker ni nobenih volitev in nobenih strank, vsa odgovornost leži na njenih rame-

nih. Te mesece do 1. novembra se bodo sestavljale gospodarske stanovske zbornice, sestavljal se bodo deželni zbor, državni svet, deželni in državni kulturni svet, zvezni zbor. Pokazalo se bo, v koliko vlada upošteva manjšine, ker vse zastopnike sama imenuje. In ker imajo vsi ti sveti in zbori po novi ustavi večinoma le posvetovalni pomen, nam ne bo zadostovalo, da so naši zastopniki člani teh zborov, ampak vlada stoji pred odločitvijo, ali reši naše manjšinsko vprašanje povoljno ali ne. Vso odgovornost nosi sama.

Zato pravilno presojamo sedanji čas, če trdimo, da smo v važni dobi. Prihodnji meseci bodo že pokazali, ali se smemo nadejati pravičnejše dobe za naše kulturne potrebe, pokazali bodo, ali se bo nadaljevalo raznarodovanje ali pa pričelo delo za ohranitev vsega, kar smo dobili po svojih prednikih svojstvenega. Podpirati oboje: narodno odpadništvo in narodno zavednost obenem je nemogoče, ker se ti dve reči same po sebi medseboj izključujeta. C. P.

Atentatorji brez stanovanjskega varstva. Vlada je izdala zakon, ki ukinja pri atentatorjih določbe o varstvu najemnikov. Zakon pravi, da izgubi pravico do varstva oni, ki izvrši kakšen atentat ali pri katerem bi se našla razstreliva in ki bo vsled tega sodnijsko kaznovan. Takemu se bo moglo stanovanje takoj odpovedati, tudi v slučaju, da obstoja večletna najemninska pogodba. Tako izpraznjeno stanovanje ne spada več pod zakon o varstvu najemnikov in se more prosto oddati. Stanovanje se more odpovedati tudi, ako je sostanovalec izvršil atentat z vednostjo najemnika. Isto velja glede propagandnega materiala in propagande za prepovedano stranko in sestankov članov prepovedane stranke v stanovanju. Lastnik hiše pa more biti kaznovan s tem, ako se je pregrešil v istem smislu, da mu more oblast dodeliti najemnika. Veljavnost tega zakona je omejena na gotovo dobo.

Avstrijska svobodna cona v tržaškem pristanišču. Na podlagi sporazuma nudi Italija Avstriji naslednje ugodnosti: Avstrijsko blago, ki potuje skozi tržaško pristanišče, vživa v pogledu javnih dajatev in trgovskih olajšav iste ugodnosti kot domače italijansko blago. Avstrija prevzame poseben del pristaniške obale. Avstrija sme zgraditi nepokrita skladišča za premog, poleg tega dobi v najem pokrita skladišča, za katera bo plačevala znižano najemnino. Pristaniške tarife za avstrijsko blago se znižajo od 10 do 20 odstotkov. Avstrija ustanovi v Trstu svoj lasten carinski urad.

Boj fašizmu. Po poročilih pariških listov je širši in glavni odbor socialistične stranke v Franciji na svojem zasedanju sklenil sprejeti predlog komunistične stranke za sodelovanje in skupni nastop v boju proti reakciji in fašizmu. Obe stranki sta podpisali poseben pakt, v katerem je točno označen program skupnega sodelovanja. Gre v prvi vrsti za to, da se zagotovi demokratični razvoj prilik v državi. Vendar pa ostaneta obe stranki vsaka zase še naprej samostojni.

Vhodni pakt. Odkar je bil Barthou v Londonu, se o tem paktu v tisku mnogo razpravlja. Temeljne točke pakta bi bile: Države podpisnice se ne bodo borile druga proti drugi; sedanje meje ostanejo nedotaknjene; za primer napada velja skupna pomoč proti napadalcu. Italija in Anglija podpirata ta pakt, nočeta se mu pa pridružiti. S paktom se hoče doseči: Anglija se osvobodi garancij in dobi proste roke v svojem imperiju; Francija dobi zagotovilo varnosti svojih vzhodnih mej; Italija izgubi nevarnost nemške akcije v Podonavju; Rusija dobi varnost evropskih mej in proste roke v Aziji; Nemčija dobi popolno enakopravnost; omogoči se sprejetje razorožitvene konvencije. V Berlinu in Varšavi temu paktu vendar niso naklonjeni. Nemčija name-rava zadevo zavlačevati v nedoglednost, ozir. bo zahtevala gotovo koncesije. Pa tudi iz francoskih vrst se slišijo gotovi pomisleki.

Ogromna stavka v Kaliforniji. Vsled spora med delodajalci in pristaniškim delavstvom je izbruhnila dne 15. t. m. v San Francisco stavka, ki se je razširila tudi na druga obrežna mesta. Trenutno stavka 250.000 delavcev. Vlada je takoj poslala v San Francisco številno vojsko, ki je do zob oborožena z najmodernejšim orožjem, kakor topovi, strojnimi tanki itd. Na važnejših mestih so postavljeni topovi in strojnice. Prišlo je na več krajih do hudih spopadov, posebno vsled tega, ker so stavkujoči dovoz živil v mesto popolnoma zaprli. Nastalo je tako pomanjkanje živeža, predvsem mesa in zelenjave. Oplenjenih je bilo veliko trgovin z živili in živila sežgana, istotako tudi sežgana živila, ki so se dovažala z avtomobili v mesto. Dovož živil ima sedaj v rokah vojaščina. Od 2000 gostilni je smelo biti v začetku odprtih samo 19 in vsi mesarji so morali zapreti svoje obrate. V zadnjem času so se mesarije zopet odprle. Končno je dal stavkovni odbor stražam nalog, da morajo spustiti v mesto vse tovrstne avtomobile, ki dovažajo živila. Policija je aretirala 340 komunističnih agitatorjev in bo izgnala vse inozemce. Izgleda pa, da so bili dobili premoč

treznejši delavci, ker so sindikati pristali na razsodišče. Komunisti hočejo iti vendar do skrajnosti. — Po zadnjih poročilih je stavka prenehala in bodo šli delavci zopet na delo.

DOMAČE NOVICE

Duhovniški jubileji. Gremo kar po vrsti, po letih. Najstarejši od vseh je č. Janez Boštjančič, župnik v pok. v Pliberku, ki je dosegel 87. leto starosti. V mašnika je bil posvečen 20. julija 1874 ter obhaja letos, kakor slišimo 2. avgusta, 60letni mašniški jubilej. Po raznih službenih mestih med Slovenci na Koroškem je šel v pokoj kot župnik v Kamnu. Njegovo uspešno in plodovito dušno pastirstvo je splošno znano. — Štiridesetletnico mašniškega posvečenja je obhajal dne 22. t. m. naš vladika dr. Adam Heftner. Rojen je bil 6. decembra 1871 v Prienu ob Chiemsee v Nemčiji. Okrog 20 let je knezoško krški. — 40letni jubilej obhaja letos dalje mil. Ivan Brabenec, prošt v Podkrnosu, rojen 22. avgusta 1871. Jubilar izhaja iz Češkoslovaške in je pastiroval ves čas med Slovenci na Koroškem. Težavno stališče je imel v Št. Tomažu pri Celovcu. Od 1. oktobra 1929 je prošt v Podkrnosu. — Ž njim obhaja 40letni jubilej č. Josip Eichholzer, župnik v pok., rojen 25. januarja 1872 v Velikovcu. Dušno pastirstvo je vršil predvsem med Slovenci. — Kot zadnji, ki nas zanima, je č. Ivan Ožgan, župnik v Štebnu pri Beljaku. On obhaja letos srebrni mašniški jubilej. Vsem jubilarom še dolgo življenje!

Atentati v Celovcu. Na Koroškem je bilo v zadnjih tednih izvršenih že več atentatov, o katerih pa dnevni tisk ni poročal. Tokrat pa poroča o štirih eksplozijah, ki so se izvršile dne 2. t. m. zvečer: pred zveznim policijskim komisariatom, za kar pa policija ničesar ne ve; pred vhodom v hišo deželne vlade je bilo eksplozija, ki je podrla steber balkona in razbila več šip; dosti boljše ni šlo deželnemu sodišču; končno je bila vržena v vrt mestnega župnišča pol kg težka bomba, ki pa ni razpočila. — Za navedbo ostalih atentatov v državi pa nam primanjkuje prostora.

Ostrejši kurz. Pred dunajskim izjemnim sodiščem se je 20. in 21. t. m. zagovarjalo 5 celovških nacijs, ki so vtihotapili iz Nemčije na Koroško razstreliva in propagandni material. Med njimi se je nahajal 23letni korespondent Drago Kobe, jugoslovanski državljani, ki je rabil tolmača, ker se je ugotovilo, da ne zna besede nemško, pač pa slovensko, hrvatsko in češko. Izjavil je, da je bil po aretaciji od policije v Celovcu zaslišan, ki pa je rabila pri zaslišanju celovski dialekt, to je ne nemški in ne slovenski jezik, da ne ve, kaj se je tam zapisalo v zapisnik. Po kratkem zaslišanju prič je bil Drago Kobe obsojen na 7 let težke ječe

PODLISTEK

F. K. Meško:

Njiva.

II.

Ulnjak je pel.

Nikoli v prejšnjih letih se ni zdela Petru Korenu ta pesem tako krasna kakor to pomlad. Bilo je, kakor da mu je bolezen za polovico poostrila sluh. Kot da razločuje posebni napev vsake posamezne čebelice, ki prihaja s paše, s strdjo obložena, in z radostnim spevom pozdravlja tovarišice; in vsake, ki odhaja na pašo in se s sladkim spevom poslavlja od doma in prijateljic. Zamišljen je strmел Peter za njimi. In spet je sklonil glavo; pozorno je poslušal, da še razločneje sliši vso pesem čebelnjaka.

Smehljaj se je od tihe sreče.

Kar je zaklical ob njem radosten otroški glas: „Ata, mama pecejo pogace. Takele, glejte!“

„Bil je Ivanček, predzadnji — najmlajši še niti hodil ni — ki je prinesel očetu veselo novico. Govoril je komaj, ker je imel usta polna pogač, da so bila lica napeta ko zoreča jabolka. Kos ajdinskih krpcev je še držal v mesnatih rokah. Zmagoslovno jih je kazal očetu.“

Peter se je zbudil iz lepih misli, iz tople, usanja-ne sreče. Naglo je okrenil glavo proti sinčku.

A v istem hipu ga je napadel kašelj. Vrgel se je nanj kakor gladna divja zver na svoj plen. Besno mu je zasadil ostre kremplje v suhi vrat, v upadle prsi. Grlo je hropelo; prsi so naglo, bolešno podhrtevale pod bodečimi kremplji nevidnega, strašnega sovražnika. Bledo, izsušeno lice je od napore in trpljenja zardelo.

Ko si je nekoliko opomogel in oddehnal od najhujšega navala, je pritisnil otroka z drhtečimi rokami h kolenom, kakor bi upal, da ga nedolžno dete obvaruje ponovnega napada.

Vroče oči so mu nekaj hipov s tiho bolj zrla sinčka.

„Kmalu jih bom moral vse zapustiti!“

Kakor bi se hotel otresti žalostne misli, je odvrnil oči od sinčka. A ko mu je pogled padel na ulnjak, ga je spet zbolelo v prsih, da se je nehote prijel zanje.

„Tudi tega bo treba pustiti! Kako dolgo mi bo še pel? Menda ne več dolgo.“

Zaklopil je oči, kakor bi se s tem hotel ubraniti misli na vse drago in lepo, kar bo moral pustiti. Globoko je sklonil od žalosti težko glavo.

A čez nekaj časa si je rekel kakor za tolažbo: „Pa bo pel Mariji in otrokom.“

Laže je zadihal ob tej misli. Dvignil je glavo. Več življenja, več upanja, ali vsaj več tihe vdanosti je zrl spet iz oči.

Pogled mu je splaval prek po njivi, kjer je ozimina zelenela, da jo je bilo veselje pogledati. Zdaj so se mu oči naravnost razveselile. Potolažene in hvaležne so božale njivo.

„Glej, taka njiva! Ta jih redi. Rodi, kakor bi jo Gospod Bog nalašč blagoslavljal, ker vidi naše siromaštva. Brez vsega vendar ne bodo.“

„In v svojem so tudi!“ je zadovoljno pristavil, ko mu je od njive pohitel pogled na dom. Glej, navadna želarska bajta, iz brun zbita, okna majhna, streha slamnata. A vendar se je vesele oči in srce. Kako se je ne bi? Glej, saj je kakor nevesta v beli poročni obleki, vsa okrašena in okrog in okrog ovenčana s cvetočim drevjem. Vse ozračje naokoli je polno dišave, polno medu. Kakor bi padal iz

neba sladek med, kakor bi kipela in puhtela iz zemlje močna dišava.

„Takle zrak te mora ozdraviti, Peter!“ mu večkrat pravijo znanci iz vasi spodaj v dolini, če gre do ravno mimo. Sam včasih zasanjari lepo upanje:

„Veselite se čebelmi in ta zrak bi mi res mogla vrniti zdravje.“

A ob besnih napadih neusmiljenega rablja, ko se mu je pred očmi zameglilo in je videl skozi mavričaste kroge, plešoče mu v divjem neredu pred očmi, cvetje drevja, vse oškropljeno s krvjo, si je žalosten priznal: „Tudi dom in drevje in njivo bo treba pustiti!“

A navzlic vsemu se je njegova kmetska moč vedno spet ustavljala malodušnosti in obupu. Tolažil se je ob vsakem napadu dušne potrnosti: „Pa ostanejo Mariji in otrokom. Marija bo že za vse skrbela. Dela iz noči v noč. Da le vzdrži! Da ne zboli in ne opeša, preden otroci odrastejo.“

S tem se je tolažil tudi danes.

Kar se oglasi sredi med te misli, med sanjarije in upe od drugega konca čebelnjaka krepek glas: „Dober dan, Peter!“

Koren je takoj spoznal glas. Ko se je ozrl na ono stran, je videl, da se ni motil. Sosed Petek je.

„Bog ga dai, Matija!“

„Ho, kako brne!“ je ogledoval Matija ulnjak. Pozorno je meril panj za panjem, dasi je vse dobro poznal. Petru pa ni pogledal v oči.

„Brne, brne. Pojo! Človek bi jih poslušal noč in dan kakor pevce v cerkvi ob velikih praznikih, ali še rajši.“

„Res, lepo pojo. Ni napačno, da jih imaš. Saj ne pojo samo, marsikak goldinar tudi naneso.“

„A večkrat jih tudi snedo.“

(Dalje sledi.)

in izgon, Haun na 5 let, ostali štirje pa pridejo pred redno sodišče. — Poleg te obravnave sta se vršili dve po pospešenem postopanju v Celovcu. Dva sta bila obsojena vsak po 5 let ječe.

Galicija. (Požar v cerkvi in drugo.) Opoldne dne 15. t. m. je začelo goreti v naši župnijski cerkvi. Kako je požar nastal, še ni točno pojasnjeno. Splošno pa se trdi, da vsled malomarnosti, ker če pade ob oltarju kaj na tla, tedaj se je treba za ta predmet zanimati in ga odstraniti. Poleg tega je bil oltar okinčan s papirnati cveticami, ki jih škofje ne priporočajo. Zanimivo, da ni bilo takoj ključev pri rokah. Ko se je prišlo v cerkev, je bila ta polna dima. Polovica glavnega oltarja je zgorela. Oltar je stal pred več desetletji 800 forintov. Vsekakor velik udarec za župljane, ker je pred dobrim letom pogorelo župnijsko gospodarsko poslopje in so ga morali pozidati farani. Ogenj je najprej zapazil posestnik Albert Butej, ki je takoj začel zvoniti plat. Pri gašenju so se odlikovali Butejevi, učitelj Otovic in posestnikov sin Kutej, ki je dobil na rokah hude opekline. — Druga zadeva se tiče sestanke domovinske fronte dne 14. t. m. Došla sta gg. Taurer in dr. Smeričnik. Ugotovilo se je, da ima domovinska fronta v gališki občini komaj 30 članov in da g. direktor Kranjc ne zadosti svoji nalogi. To popolnoma umejemo, ker je g. Krajnc na ustanovnem shodu domovinske fronte za občino Galicija odklonil sodelovanje s Slovenci; bil je za to, da se sprejmejo Slovenci za člane, ne smejo pa imeti v domovinski fronti odločujoče besede. Z ozirom na to Slovenci z g. Krajncem seveda ne moremo sodelovati. Na sestanku je bil napaden tudi g. grof Thurn radi govora v Žitari vasi, kolikor se je tikal koroških Slovencev. Sploh se v taki družbi Slovenci ne moremo domače počutiti. In pa stalno povdaranje domovinske zvestobe in iredentizma naj bi že enkrat nehalo, če se hoče našega sodelovanja!

Sele. (Medvedja nadloga.) Od nekaj osem let sem nas počasti vsako leto medved, ki ima svoja sprehajališča iz Kort proti Slovenjmu Plajbergu. Njegov posel je kakor znano pojedina ovac, ki jih je, od kar nas poseča, prebavil oziroma raztrgal dobrih sto. Letos je nas počastil s svojim slavnim prihodom prvič dne 13. maja t. l. in si je serviral ta dan dve ovci. Videl ga je Košutnik in še par drugih oseb. V petek dne 13. VII. t. l. si je želel celo inšpicirat oddelek vojakov, ki imajo strelne vaje v Košuti, in to bi mu bilo skorej usodepolno, le malo je manjkalo, da ga niso slovesno s strojnimi sprejeli. Ta strah naših Karavank si je to vendar premislil in raje odšpencilal proti Slovenjmu Plajbergu. Kmetje seve prihajajo take škode javit k občini, nakar se jim tam pove, da lastniki lovov niso dolžni plačevati odškodnine na podlagi lovskega zakona, nakar se začne pomenek, da bi se sami spravili na njega. A tudi lovski zakon v tej smeri le dovoljuje, da sme kosmatinca vsak ustreliti le, če na njega zadene, to se pravi, če ga medved sreča. Presneta dlaka! je zarentail kajzar; potem takem ga le smem streliti, ako ga v sobi pri sladkem spanju v mojej postelji dobim. Tako je! se oglasi drugi; s puškami ne smemo na njega, s britvami je pa vendar malo vagana stvar se s takim kosmatincem sprijeti. Bilo bi res potrebno, da merodajni krogi spravijo na kak način to mrcino na drugi svet.

Hodiše. (Živahno ob jezeru.) Vsako leto se čuti večji pritisk k našim jezerom. Najbolj živahen je ob Hodiškem jezeru. Dne 16. t. m. je prispela krščanska mladina z Dunaja, z osebjem vred 300 ljudi. Na zapadni strani se koplje judovska mladina, ob Hlabnarjevem jezeru je spet drugo taborišče mladine in četrto taborišče ob Rjavškem jezeru; tako tedaj v Hodišah kar mrgoli mladine. Pa tudi drugače so tuji razpoložljive prostore precej zasedli.

Grebinijski Klostter. (Toča.) Dne 13. julija je nenadoma z viharjem prihrumela nad Tolsti vrh toča, kakoršne ne pomnijo stari ljudje. Padala je v debelih krepah in zdrobila vse: žita, sadje in zelenjavo. V malo minutah je bilo uničeno upanje na vso letino. Živeža ni več. Najhujše je zadelo veliko Šalekarjevo kmetijo. Gorjanci imajo še vsa žita zunaj. — Črešenj smo se veselili, a veselje je splahnelo, ko je toliko ljudi po njih zbolelo.

Sele. (Razno.) Kakor vsako leto ima tudi letos vojaštvo strelne vaje v Košuti in sicer od 10. do 28. jul. dve polni stotnji koroških planinskih strelcev, zraven tudi manjši oddelek iz Brucka, navrh pa pridejo še kolesarji iz Beljaka in Lienca. Vojaštvo je nastanjeno deloma v vojaških hišah na planini, največ pa v vasi. Tukaj so dobrot vojaške kuhinje deležni tudi reveži. — Skoro vsak dan ro-

poče nad našimi glavami zrakoplov ko frči iz Ljubljane v Celovec in nazaj. Ko bi se tu spustil na tla, bi morda še marsikdo vstopil in se v nekaj minutah pripeljal v Celovec ali Ljubljano. Pa se za nas ne zmeni, kar mu nič ne zamerimo, saj nam bo kmalu odprta pot v svet. Na porušeni cesti namreč dela več oddelkov, da bo cesta v Borovlje vsaj za zasilno vožnjo kmalu odprta. — Letoviščarjev letos skoro ni nič čudno, saj se v naši mirni vasi vendar ni bati nobenih atentatov! — Strme pečine Košutine so v nedeljo 15. julija zopet zahtevale smrtno žrtev. 28letni brzojavni uradnik Franc Pegutter iz Celovca je z družbo priplezal na Košutnikov turn, tam pa se je ločil od nje, šel po grebenu proti zahodu a sestopal po Mecesnovi globeli nad Hudo jamo. V megli in deževju mu je najbrže spodrsnilo in je strmoglavil 80 m globoko, kjer je obležal in umrl vsled notranje izkrvavitve. Našla ga je naslednji dan vojaška ekspedicija, ki ga je na nosilih prinesla v selsko mrtvašnico, odkoder ga je avto celovškega pogrebnege zavoda še isti večer odpeljal v rojstno mesto Št. Vid ob Glini.

Mokrije. (Smrt.) Nepričakovano se je v sredo 11. t. m. raznesla vest, da je Mohorjev oče umrl. Sicer je po zadnji bolezni zopet okreval, vendar ni bil več trdnega zdravja. Toda tako nagle smrti nobeden ni pričakoval. Ž njim je izgubila družina vzglednega očeta, vas priljubljenega sosedu in župnija enega najboljših mož. Kako je bil rajni spoštovan, je pokazal njegov pogreb. Kljub obilnemu delu je spremljala dolga vrsta mož in žena rajnega na kraj zadnjega počitka k podružnici sv. Danijela. Sprevod od hiše žalosti k podružnici je vodil ob asistenci mil. konzist. svetnika in dekana Jakoba Kindlmana, č. Komljanca in č. domačega župnika mil. prošt Andrej Truppe, kjer so se darovale 4 maše. V nagrobnem govoru se je spominjal mil. konzist. svetnik njegovih zaslug, globoke vernosti in gostoljubnosti. „Dal je Bogu, kar je božjega...“ vzgledno je izpolnjeval verske dolžnosti, skrbel za dobro vzgojo otrok, enega sina je daroval Bogu, da se mu posveti v duhovniški službi. Dal pa je tudi domovini, kar je od njega zahtevala: štiri sinove je položil med vojno domovini na oltar. Nikdar se ni sramoval pokazati, da ga je rodila slovenska mati. Zadele so ga tudi bridke preizkušnje in nesreče, ktere je nosil pogumno in potrpežljivo. Toda sedaj so minule bridkosti življenja, šel je počivat in uživati sadove svojih dobrih del v nebeški dom. Vsem zaostalim izrekamo naše srčno sožalje!

Koroški drobiž. Dne 20. julija je promovirala na dunajski univerzi za doktorico filozofije gđca Marija Sadnikarjeva, ki izhaja iz zavedne slovenske celovške družine, hčerka pokojnega trgovca z železnino Sadnikarja v Celovcu, rodom iz Kamnika. — Motorni kolesar je dne 14. t. m. na Šentviški cesti v Celovcu povozil 60 let staro žensko, ki je kmalu po nesreči na poškodbah umrla. — Na Koroškem se je naštel 22. marca 24.720 konj. — Zvezni predsednik Miklas letuje s svojo družino v Vrbi. — Koroški Heimatschutz je izvolil kneza Starhemberga za deželnega vodjo. — Spodnjo Labudsko dolino je 13. t. m. obiskalo neurje s točo. Posevki so uničeni in preko 100 šip pobitih, ker toča je bila kot jaica debela. — Koroška kmečka zveza je intervenirala pri novem državnem tajniku Ilgu glede prodaje živine in podpore po toči oškodovanim krajem. Državni tajnik je pomoč obljubil. Že na prihodnjih treh sejnih se izvršijo posredni nakupi živine. — Tudi v okolici Grebinja je napravila toča veliko škodo. Tridesetim kmetom je vse uničeno.

Št. Vid v Podjuni. (Žetev in drugo.) Z žetvijo ozimnine smo gotovi. Letos se je pokazalo, da s tujo ržjo ni dosti dobička. Posestniki, ki so imeli posejano zgolj „melkarco“ ali koroško zboljšano rž, so zelo na slabem, dočim je domača rž še precej dobro obrodila. Zelo dobro pa je obrodila letos pšenica; pa kaj ko nima cene. — V Gluhem lesu se zelo pridno poslužujejo v sedanjih vročih dnevih kopališča, ki je napravljeno ob Zablatniškem jezeru. Vsak večer je ondi vse živo mladine in odraslih, ki si po dnevnem trudu in znoju osvežujejo svoje ude. Veseli vrišč mladine dokazuje, da jim kopanje v prijetno toplem jezeru zelo prija. Nasečili so se tukaj tudi že „turnerji“. — V sredo dne 18. VII. smo ob veliki udeležbi pokopali Kolmanovega očeta na Veselah. Mož je bil star že 84 let. N. p. v m. — Zelo se priporoča gojitev žlahtnih sadnih vrst. To je vse lepo in prav, a lastnik drevesa mora računati s tem, da sadu ne bo okusil. Kolikor ga otroci ne znosijo podnevu, ga pospravijo ponoči vaški fantalini. Lani so prihranili obiranje marelice č. dekanu, letos pa Parjanovim. Vsaka stvar mora imeti vendar svoje meje.

NAŠA PROSVETA

Čast kmečkemu delu.

Pravi se, da je kmet hranilec naroda in podlaga državnega blagostanja. Če je na tem kaj resnice, bi se morala dati kmetu možnost, da bo tudi mogel izvršiti svojo veliko nalogo in da bo mogel prehranjevati narode in živeti pri tem tudi sam s svojo družino. On hoče ustreči svoji nalogi in črpa in črpa iz svoje zlate izmozgane grude nove zaklade. In kljub temu poje po naših domovih dan na dan boben.

Če se ozremo nekoliko nazaj, če prelistamo zgodovine kmečkega stanu, moramo ugotoviti, da se tudi naši predniki preživljali dobre in slabe čase. Bilo pa je tedaj bratstvo in ljubezen med kmečkim stanom. Sedaj pa pogešamo ljubezen in pravo veselje do kmečkega poklica.

Ako poslušas starejše ljudi, kadar pripovedujejo o nekdanjem kmečkem pokretu in razmahu, te vleče nazaj k naravnemu kmečkemu življenju. Kako milodoneč je bil glas nekdanjega priprostega petja mladine po svojem težkem delu, kako je vabil na planine glas nekdanjega pastirja, ki je opeval in vžival vso lepoto božjega stvarstva. Enako mikaven je bil kmetiški dom. In lepoto in privlačnost so dajale kmetiškemu domu dekleta, ki so gojila pelagonije, nageljne in druge cvetlice. Veliko so črpale iz cvetic in prsti teh lončkov.

Nepozabljivi so bili trenutki mladosti, ko je draga slovenska mati učila deco s svojo žuljavo roko prvi križ, ko je v priprosti ali umetno izrezljani zibelki pripovedovala v svojem pravem jeziku o lepoti Zile, Roža in Podjune in o pravljičah teh dolin, ko je razlagala četrto božjo zapoved in ljubezen do lastne grude in do svojega stanu.

Novi duh se je oprijel tudi kmečkega stanu in mu vsilil deloma nov svetovni nazor. S tem je izginilo tudi to, kar je bilo domačega in dobrega. To se ni moglo obnesti. Zato je klic po naravnejšem življenju, ki bi nudil poleg trdega dela tudi vsaj vsakdanji kruh tako kmetu kakor brezposelnemu delavcu, upravičen. Naša zemlja, vera in delo nas vabijo nazaj k naravi.

Neka poživljajoča tajna sila navdaja uboge kmetiča, ki se po napornem tedenskem delu izprehaja v nedeljo po svojem polju. Vesel smehlja se mu pokaže na obrazu, ko z lastnimi očmi vidi uspeh svojega dela. Vidi, s kako silo se tvori zrno v klasu, od njega vsejano v zlato grudo. Potolažen dvigne upognjeni obetajoči polni klas, saj je to uspeh njegovega dela.

Čast gre našemu delu!

Radiše. (Materinski dan.) V nedeljo dne 15. t. m. smo se zbrali vsi, mali in veliki, mladi in stari, da tudi izven cerkve proslavimo naše matere. Pevci so izkazali čast svojim materam z mило slovensko pesmijo in s tamburanjem. Otroci in dekleta pa so počastila svoje mamice z deklamacijami in prizori, nazadnje pa z igro „Mati in gruda“. Igra je izvrstno uspela, čeprav je nismo mogli uprizoriti na pripravljenem prostoru pred župniščem, ker je popoldne deževalo. Igra pa se je kljub temu na drugem prostoru pod streho sijajno posrečila. Vsa čast igralcem in igralkam, ki so bili kos svojim vlogam. Tako smo čisto skromno proslavili dan naših mater, ki so se v obilnem številu od blizu in daleč udeležile prireditve, namenjene njim. Počastili smo vse matere, tudi tiste, ki niso mogle ali ki niso znale priti, in tudi tiste, ki so svojo nalogo že izpolnile, kakor je omenil govornik v svojem pozdravnem govoru. Obnovili smo ta dan vsi zopet ljubezen in zvestobo našim materam. Ta prireditev pa je bila samo viden dokaz naše udanosti, ljubezni in zvestobe. Materinski dan prav za prav nikoli ne mine. Zato hočemo mi vsi, ki smo otroci naših dobrih slovenskih mater, jim izkazovati vso čast in ljubezen, katero smo jim dolžni po božjih zapovedih. Saj tudi mati neumorno dela, trpi, moli in se žrtvuje za svoje otroke. Saj samo iz mater prihaja vse življenje. Bog je izvolil svojemu Sinu človeško mater, da je odrešil svet. In zopet bo dobra krščanska mati, ki bo nas s svojo nesebično ljubeznijo, s svojim delom, molitvijo in žrtvijo privedla v lepšo in srečnejšo bodočnost.

GOSPODARSKI VESTNIK

Starostna podpora.

Stalno naraščajoča gospodarska kriza, pomanjkanje prepotrebnega denarja in vedno hujše obuboževanje našega kmeta, občin in sploh vsega podeželskega prebivalstva vpliva močno tudi na moralno miselnost posameznika.

To dejstvo se čuti pred vsem pri naših starih ljudeh, ki so z delom svojih rok služili vse dni svojega življenja svoj trdi kruh in ki so upravičeno upali, da bodo na svoje stare dni našli temu primerno zaslombo pri svojih bivših delodajalcih, posestnikih in obrtnikih. Sramotno se jim je zdelo, ako bi na stara leta prišli občini ali kak drugi javni ustanovi v breme. Rajši so se še preživljali na kak način, kakor da bi morali vzeti to dozdevno sramoto nase, ki pa v resnici ni nikaka sramota.

Zato je opaziti, da v zadnjem času mnogokateri prosijo za starostno podporo, katero je pred par leti kot javno ustanovo zavrnili ali pa skušajo vsaj izpolniti vse predpogoje za doseg te podpore.

Dobro bo, če si ogledamo še enkrat tozadevne postavne določbe, ki so se v nekaterih slučajih, posebno glede rudarjev v zadnjem času močno izpremenile.

Za javne kakor tudi privatne nameščence je uvedeno starostno zavarovanje; za te torej starostna podpora v pravem smislu besede ne pride v poštev, četudi je ta predvidena. Za delavce, industrijske kakor poljedeljske, je sicer starostno zavarovanje postavno predvideno in tudi urejeno, toda vsled pomanjkanja sredstev ni v veljavi. Starostno zavarovanje bi nudilo delavcem, ki so po najmanj desetletnem službovanju postali delanezmožni, poleg denarne podpore tudi pravico do vseh potrebnih dajatev bolniškega zavarovanja, t. j. zdravniške pomoči, zdravila, bolnice itd. Da pa ni vse delavstvo v svojih letih prepuščeno občinski oskrbi, je po zakonih predvidena starostna podpora. Predpogoji za doseg te podpore za industrijske in obrtne delavce so: 1. avstrijsko državljanstvo, 2. dopolnjeno 60. leto, 3. pravica do brezposelne podpore, t. j. da mora biti v zadnjem letu pred vložitvijo prošnje najmanj 20 tednov uslužben. Prošnjo za podporo vlagajo osebe, ki dobivajo brezposelno ali krizno podporo, pri pristojnem delavskem uradu (Arbeitsamt). Prošnje rešuje Zavod za nezgodno zavarovanje delavcev v Gradcu. Mesečna starostna podpora znaša dvajsetkratno dnevno brezposelno podporo.

Poljedelski delavci in drvarji v gozdarskih podjetjih imajo pravico do starostne podpore šele, ako so avstrijski državljani, so dopolnili 65. leto, nimajo nobenega zasluga in nobenih dohodkov ter premoženja in so v zadnjih šestih letih pred vložitvijo prošnje bili najmanj 104 tedne, t. j. 2 leti zaposleni in zavarovani. Predpogoje je treba dokazati in sicer državljanstvo z domovinskim listom, starost s krstnim listom, potrebo z občinskim potrdilom občine, v kateri prosilec biva, in službeno razmerje s potrdili posestnikov ali občin, v katerih leži podjetje.

Pripominjamo, da so prošnja in vse priloge k prošnji koleka proste. Prošnje je treba nasloviti na kmetijsko bolniško blagajno v Celovcu, reši jih pa poslovna zavarovalnica v Celovcu. Najnižja podpora znaša 18 S mesečno.

Ako bi eden zavodov, ki rešuje prošnje, zavrnil prošnjo na podlagi napačnih podatkov ali pa z utemeljitvijo, ki ne odgovarja dejstvu, se more v teku šestih mesecev vložiti tožba in sicer pri industrijskih in obrtnih delavcih na razsodišče zavoda za nezgodno zavarovanje delavcev v Gradcu, pri poslih in drvarjih pa na razsodišče poslovne zavarovalnice v Celovcu. Tožbe, ki so koleka proste, je treba vložiti v dveh izvodih.

Zakaj še ni konec gospodarske krize? S tem vprašanjem se pečajo mnogi priznani gospodarstveniki in politiki. Seveda so mnenja različna. Na predmetno vprašanje je nedavno odgovoril tudi francoski minister za javna dela Flandin. Med drugim je povdaril sledeče: Koliko držav pa je danes sploh sposobnih, da najamejo posojila. Naš zunanji minister Barthou

se je vrnil z velikega potovanja po evropskih državah, ne da bi prinesel s seboj kakšne finančne zaključke. Pred vojno se je vsako potovanje našega zunanjega ministra po Evropi nehalo z zaključki posojil. Danes pa ne more francoski zunanji minister nobeni državi obljubljati posojil. Včasih so si države izposojevale denar, da so z njim utrjevale svoje gospodarstvo. Izvozu denarja so sledila naročila blaga v upniških državah. Iz posojil se je oživljalo gospodarsko življenje držav in državne blagajne so bile polne. Danes pa vlada primanjkljaj v vseh državnih blagajnah, ker ni več tujih posojil. Večina držav danes ne uživa zupanja kapitala. Kako pa naj daje katerikoli podjetje razvojne možnosti, če je brez kredita. Tako je tudi z državami. — Treba je kapitalu preskrbeti možnost naložbe. To pa je mogoče le, če zopet zavladava vera v varnost, v politično in denarno varnost držav, ki jim je potrebno posojilo. — Glede valutne varnosti zavisi vse od anglosaških držav. Stalnost funta in dolarja bi dala trgovini varnost, ki jo pogreša. Težja pa je stvar s politično varnostjo. Gospodarska kriza je čisto odvisna od politike ter od mož, ki vodijo to politiko. Sredstva za odpravo krize so danes tu in milijarde so pripravljene za naložbe. Toda mnogi vodilni krogi še niso prišli do tega, da bi spoznali, kako je vse odvisno od čuta varnosti in da se ne more začeti ustvarjajoče delo kapitala, če ljudje ne vedo, kaj prinese jutrišnji dan. — Vprašanje konca svetovne gospodarske krize je mnogo manj vprašanje financ, ko pa vprašanje ozračja, v katerem živi svet, zlasti pa, v katerem živi Evropa.

Celovski trg. Živina: biki 0.70, plemenske krave 0.80—1.10, krave za klanje 0.50—0.70, telice 0.60 do 0.70, pitani prašiči 0.70—0.80 S za kg žive teže. Žito: pšenica 36—39, rž 26—29, ječmen 22 do 22.50, oves 26—28, ajda 25—28, koruza 20—24 g za kilogram. Grah kg 80—100, leča, zelen fižol 30—40, zelje 50—60 g, goveja mast 4—4.50, sirovo maslo 3.60—4.40 S.

RAZNE VESTI

Iz vseh vetrov. Štajerski landbundovci niso vstopili v štajersko kmečko zvezo, četudi so staviili prej pogoj, da vstopijo šele potem, ko vstopijo koroški landbundovci v koroško kmečko zvezo. — Imetje kršč.-soc. poslanskega kluba v višini 16.000 S je bilo predano dobrodelnim svrham. — Arbeiterbank bo likvidirala. S posebnim zakonom je določen način likvidacije. — Na Gradiščanskem so odkrili SA-šolo in zaprli 11 oseb. — Dne 29. t. m. se sestaneta dr. Dollfuss in Mussolini v Riccione v Italiji. — Od dunajskih soc.-dem. jih je še 216 v zaporu. Sever in gospa Popperova sta bila prepeljana v norišnico. — Dne 11. t. m. sta se na Dunaju poročila dva pritlikavca iz cirkusa Renz; 25letna nevesta meri 108 cm, 31letni ženin pa 111 cm. To je bilo za Dunaj nekaj posebnega. — Posestniku Mandlu v Vösendorfu je zgorelo 400 vozov žita. Imel je snopje razravnano na skednju za mlačev. — Dne 11. t. m. je strela udarila v anteno oddajne radio postaje na Bisambergu. Škoda se je hitro popravila. — Jugoslavija: Za jugoslovanskega prometnega ministra je bil imenovan inž. Ogujen Kuzmanovič. — V Mlavi pri Petrovcu je strela ubila 42 ovac. — Peter Glišič, star 119 let, iz Vočaja pri Mačvi je umrl. — Nemčija: V Swinemünde je zletel hangar z 12 letali v zrak. Sumi se, da je to povzročila SA. — V Freiburgu je deloma pogorela univerza. Škoda je velika. — V Nemčiji je vsled suše popolnoma zmanjkalo zgodnjega krompirja. — Holandski, Italiji in Belgiji so se morali dovoliti višji uvozni kontingenti. Holandska uvozi vsak dan preko kontingenta v Nemčijo 35 vagonov krompirja. Sodi pa se, da se bo dala kriza premestiti. Vzrok leži tudi v tem, ker so začeli kmetje vsled znižanja cene stavkati in nočejo ničesar pripeljati na trg. Pojavili so se v tržnicah zopet prizori izmed vojne, ko so se kupovalci morali nastavljati v vrste. Nezadovoljstvo med gospodinjami je veliko. — Ostale države: Mednarodni poljedelski inštitut poroča, da bo pridelek žita v Evropi letos za 140 milijonov stotov slabši od lani. — Na Angleškem in v Ame-

riki vlada strašna vročina. Posledica te so mnoge smrtne žrtve in pogosti požari. — Izredni tribunal za zaščito države v Rimu je 16 antifašistov iz Bologne obsodil radi protifašistične propagande sledeče: glavni obtoženec 10 let, ostalih 15 pa od 2 do 6 let ječe. — V eni največjih bolgarskih smodišnic v bližini Varne se je vžgalo 3500 kg smodnika. Tovarna je izginila s površja zemlje in tudi vojaška straža. 15 km daleč so popokale vse šipe in v Varni sta se podrli 2 hiši. — Tudi Poljska je vpeljala koncentracijska taborišča. — Vrtinčasti vihar je v državi Illinois ubil 20 oseb in napravil za 750.000 dolarjev škodo. Tudi cirkus Tom Mixa se je podrł. — Avstrija: Pod imenom sanacija hotelov se je rešilo 300 prošenj in dodelilo 3.7 milijona S posojila. Obrestna mera znaša največ 4½% in so posojila vračljiva v teku 10 let. — Veliko raztreliva in orožja je bilo oddanega do 18. t. m. — V Esbergu je lovec našel v gozdu zakopan 48 kg težek zaboj, ki je vseboval 535 amonitnih patron. — V mestu Hall na Tirolskem so oblasti aretirale nad 50 narodnih socialistov, ki so baš pripravljali bombni atentat na tamonjno solarno, ki je ena največjih v Evropi. — Na Dunaju je bil umorjen trgovec Zimmer. Za izsleditev morilca je bila razpisana nagrada 10.000 S. V zvezi s tem je bilo aretiranih 30 oseb, ki tvorijo posebno teroristično skupino. — Pavlič Friderik, ki je na kolodvoru v Šmihelu na Štajerskem razstrelil železniški tir, bo sedel 8 let. — Naša trgovinska bilanca se stalno zboljšuje: izvoz se dviga, uvoz pa pada. — Nemčija: Papež je odpotoval iz Berlina neznan kam. — V Nemčiji je bil ubit vodja katoliške mladine. — Iz Pariza se poroča, da so bili vsi tri člani, ki so umorili generala Schleicherja in njegovo ženo, v Berlinu ustreljeni. — Ostale države: Iz Galicije se poroča o velikih poplavah. Menda je 100 mrtvih, 40 železniških mostov porušeni in 15.000 kvadratnih kilometrov poplavljenih. — Anglija si bo nabavila v prihodnjih letih 500 novih bojnih letal. — 62.500 Din. je zadelo v državni loteriji neko revno rekle v Novem Sadu. — V bližini Bukarešte je eksplodiralo veliko vojaško skladišče za municijo. Zaradi eksplozije je bilo ranjenih več vojakov, ki so se nahajali v času eksplozije v bližini skladišča. Vzrok nesreče je velika vročina.

O ljudskem štetju v Avstriji je govoril v radio dr. Winkler. Rekel je, da statistični urad nima predelati samo 6¼ milijona števil, kolikor šteje Avstrija, ampak 150 milijonov številnih enot, ker ima vsaka števna pola več rubrik. Če bi se vse avstrijsko prebivalstvo postavilo na mejo in se prijelo za roke, bi ta veriga obsegala dva in polkratno dolžino avstrijske meje. Samo za prvi pregled številnih pol je bilo treba namestiti 300 pomožnih uradnikov. Glavno štetje se vrši s pomočjo električnih strojev, ki jih je doslej 15 in se jih bo še več postavilo. Tak stroj predela v uri 24.000 številnih pol. Registrira na podlagi luknjic, s katerimi so se preluknjale števne pole. Naprej pride na vrsto dežela z najnižjim številom prebivalstva, to je Predarelska. Dr. Winkler je končno omenil, da bo Avstrija postavila rekord, ako bo v enem letu gotova s predelavo ljudskega štetja, ker druge države rabijo za to 5 do 6 let.

Kmetje, Slovenci!

Visoke zavarovalne premije plačujete. Niso vse zavarovalnice enako drage, ker niso vse v kartelu.

Vsaj 6 mesecev prej, preden poteče zavarovalna polica, se obrnite na „Kmečko zvezo“, Celovec, Vetrinjsko obmestje 26, ki vam bo dala nasvet.

Gospodinja išče službo. Obrniti se je na „Kmečko zvezo“.

Inserirajte v „Koroškem Slovencu“!